

СПРАВА «ЧОРНЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF CHORNENKO v. UKRAINE)

(заяви № 59660/09)

Стислий виклад рішення від 14 січня 2021 року

У 1996 році заявникам було виділено кімнату в гуртожитку колишнього державного підприємства, відкритого акціонерного товариства «Черкасибудматеріали» (далі — ВАТ), де вони проживали родиною і офіційно були зареєстровані. У 2002 році у зв'язку з реконструкцією гуртожитка заявники тимчасово переселилися до іншого місця проживання.

Згодом ВАТ отримало дозвіл на проведення реконструкції гуртожитка під житловий будинок та розпочало будівельні роботи. Заявники самовільно вселились до гуртожитка ВАТ, який на той час перебував на реконструкції.

ВАТ подало цивільний позов проти заявників, вимагаючи їхнього виселення. Придніпровський районний суд міста Черкаси (далі — районний суд) задовольнив позов ВАТ. Заявники подали апеляційну скаргу, яку Апеляційний суд Черкаської області задовольнив та посилаючись на статті 100-102 Житлового кодексу України встановив, що виселення заявників було можливим лише у разі надання їм іншого жилого приміщення. Касаційну скаргу було відхилено.

ВАТ подало другий цивільний позов проти заявників, вимагаючи виселити їх з реконструйованого будинку, оскільки вони самовільно вселилися та не уклали з ним договір найму. Районний суд постановив виселити заявників. Заявники подали апеляційну скаргу, яку було відхилено. У відкритті касаційного провадження за касаційними скаргами заявників і прокурора, який долучився до провадження і також подав касаційну скаргу від імені заявників, було відмовлено. У 2009 році заявників було виселено.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) у зв'язку з тим, що судові рішення про їхнє виселення становило незаконне та несправедливе втручання в їхнє право на повагу до житла, а також за статтею 6 Конвенції у зв'язку з тим, що висновки національних судів під час другого провадження проти них становили порушення принципу правової визначеності і суди не розглянули висунуті заявниками ключові аргументи.

Розглядаючи скаргу заявників за статтею 8 Конвенції, Європейський суд зазначив, що з огляду на очевидно суперечливі рішення національних судів і, крім того, враховуючи ненадання Верховним Судом України пояснення, чому він відмовився розглядати аргументи, висунуті заявниками та прокуратурою в їхніх касаційних скаргах, виселення не могло бути сумісним із принципом верховенства права і не могло вважатися не свавільним. Європейський суд констатував порушення статті 8 Конвенції.

Щодо скарги заявників за статтею 6 Конвенції Європейський суд, беручи до уваги конкретні обставини справи та доводи сторін, дійшов висновку, що у цій заяві основне юридичне питання стосувалося законності виселення заявників. Розглянувши це питання за статтею 8 Конвенції, Європейський суд вирішив, що немає потреби у винесенні окремого рішення щодо цієї частини заяви.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятною скаргу за статтею 8 Конвенції;
2. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;
3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за статтею 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 2 600 (дві тисячі шістьсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявникам, в якості компенсації витрат на правову допомогу, які мають бути сплачені безпосередньо на банківський рахунок захисника заявників пана М. Тарахкала;

(iii) 200 (двісті) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявникам, в якості компенсації судових та інших витрат.

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»